

MAKTABGACHA TA'LIM TIZIMIDA INNOVATSION PEDAGOGIK FAOLIYATNI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH

*Surxondaryo viloyati Sariosiyo tumani
9-sonli DMTT direktor o'rinbosari
Qulmatova Musharraf Nematullo qizi*

Annotatsiya. Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tizimida innovatsion pedagogik faoliyatni tashkil etish va boshqarish masalalari yoritilgan. Shuningdek, ta'lim sifatini boshqarish, ta'lim jarayonini samarali tashkil etish, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish hamda ta'lim samaradorligini oshirish yo'llari tahlil qilingan. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida direktor o'rinbosarining innovatsion ta'lim jarayonini muvofiqlashtirishdagi o'rni va ahamiyati ochib berilgan.

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы организации и управления инновационной педагогической деятельностью в системе дошкольного образования. Также анализируются вопросы управления качеством образования, эффективной организации образовательного процесса, внедрения современных педагогических технологий и повышения эффективности образования.

Abstract. The article discusses the organization and management of innovative pedagogical activities in the preschool education system. It also analyzes issues of educational quality management, effective organization of the educational process, the introduction of modern pedagogical technologies, and increasing the effectiveness of education.

Kalit so'zlar: ta'lim sifati menejmenti, maktabgacha ta'lim tashkiloti, innovatsion pedagogika, ta'lim sifati, ta'lim samaradorligi, ta'lim jarayonini tashkil etish, ta'lim jarayonini boshqarish, pedagogik monitoring, innovatsion texnologiyalar.

Ключевые слова: управление качеством образования, дошкольное образовательное учреждение, инновационная педагогика, качество образования, эффективность образования, организация образовательного процесса, управление образовательным процессом.

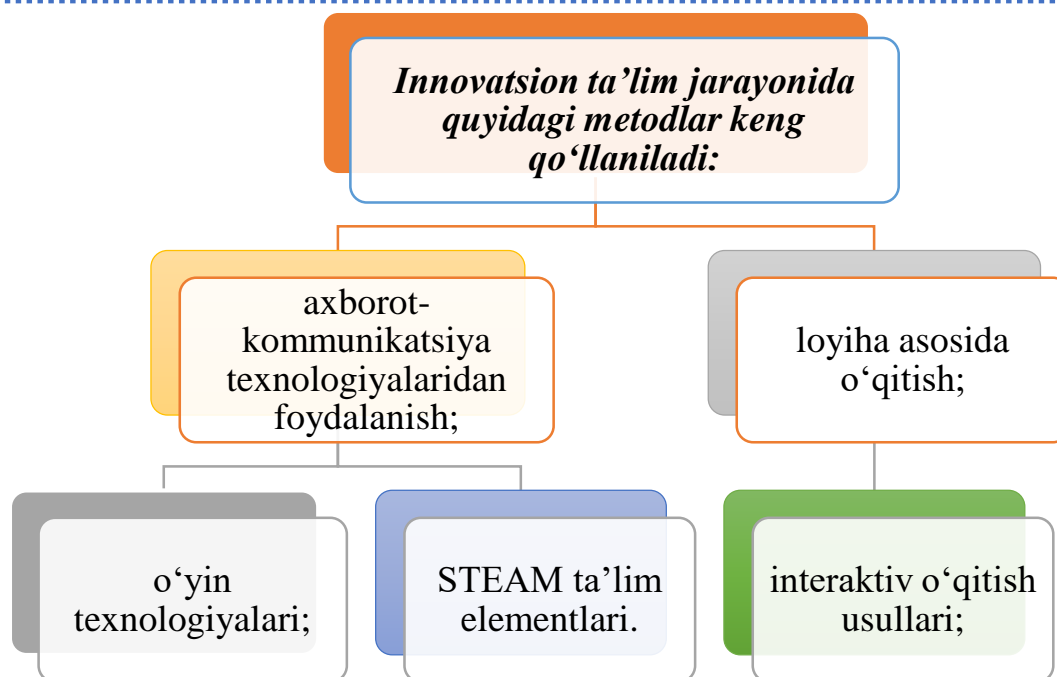
Key words: educational quality management, preschool educational institution, innovative pedagogy, educational quality, educational effectiveness, organization of educational processes, management of educational processes.

Maktabgacha ta'lim tizimida innovatsion ta'lim jarayonini tashkil qilish va muvofiqlashtirish ta'lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biridir. Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash, pedagoglarning innovatsion faoliyatini rivojlantirish hamda ta'lim jarayonini samarali boshqarish orqali bolalarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlash mumkin. Direktor o'rinbosari MTTda ta'lim

jarayonining mazmuni, sifati va samaradorligini belgilovchi asosiy boshqaruv subyekti bo'lib, u metodik ishlarni yo'lga qo'yish, pedagoglar faoliyatini muvofiqlashtirish, ta'lim jarayonini monitoring qilish, innovatsion metodlarni joriy etish hamda ota-onalar bilan hamkorlikni mustahkamlash kabi mas'uliyatli vazifalarni bajaradi. Shuning uchun ham direktor o'rinbosarining innovatsion ta'lim jarayonini tashkil etish va muvofiqlashtirishdagi kasbiy kompetensiyasi MTT faoliyatining natijadorligini ta'minlovchi muhim omil sanaladi.

Innovatsion ta'lim jarayoni – bu ta'lim faoliyatiga yangi pedagogik g'oyalar, texnologiyalar va metodlarni tatbiq etish orqali ta'lim samaradorligini oshirishga qaratilgan jarayondir. Maktabgacha ta'limda innovatsion yondashuv bolalarning faolligini oshirish, ularni mustaqil fikrlashga o'rgatish hamda ta'limni qiziqarli va samarali tashkil etishga xizmat qiladi.

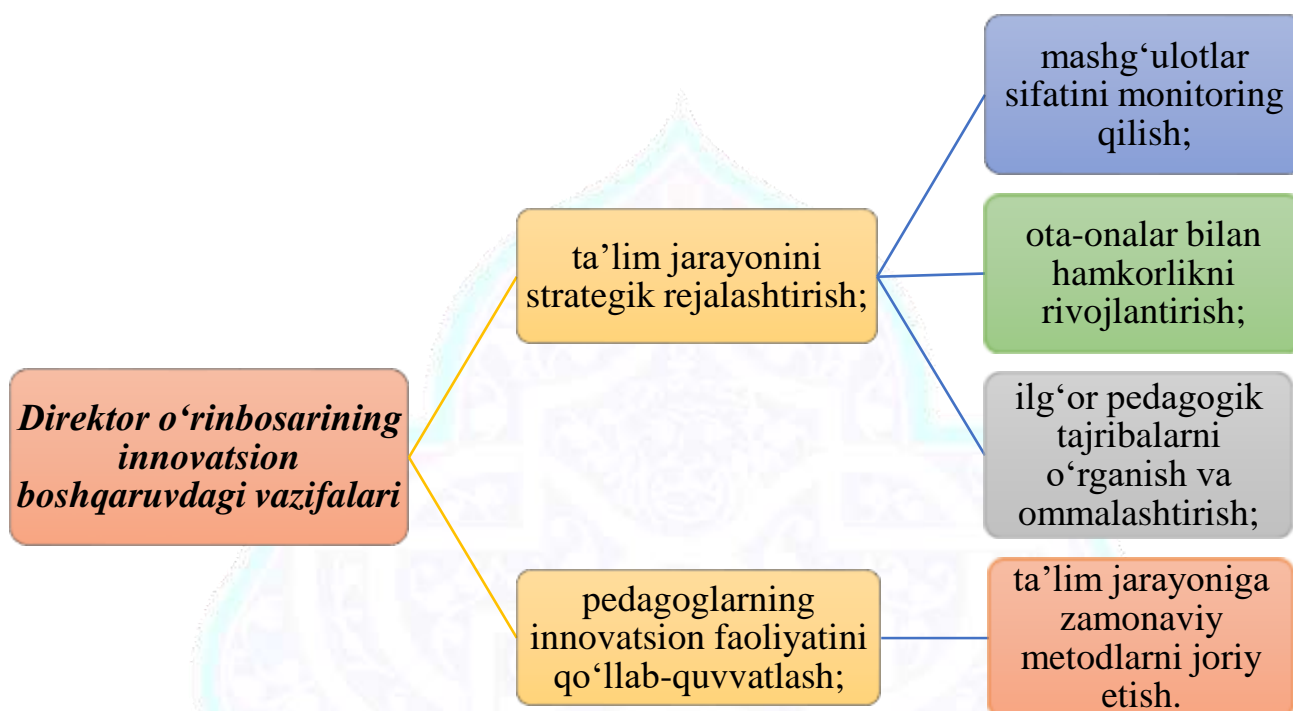
Maqsad: Bolalarga maktabgacha yoshidan boshlab zamonaviy ta'lim berish, ularni psixik, aqliy va ijtimoiy va jismoniy jihatdan faol rivojlantirish – xozirgi kunda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida hal qilinishi kerak bo'lgan dolzarb masalalardan hisoblanadi. Bunday o'quv mashg'ulotlari bolalarda katta qiziqish uyg'otib, o'yin davomida ortiqcha zo'riqishsiz mantiqiy hamda ijodiy fikrlash rivojlanadi, ijtimoiy faollik va axloq me'yorlariga rioya qilish ko'nikmalari tarbiyalanadi, tabiiy va ijtimoiy muhit to'g'risidagi tasavvurlari tartibga solinadi va tushunchalarni to'g'ri shakllanishi ta'minlanadi. Ta'limning turli bosqichlarida davlat ta'lim standarti ta'lim faoliyati natijalari standarti sifatida qaraladi – ma'lum bir tarixiy davrda ma'lum bir jamiyat uchun zarur bo'lgan ta'limning mos yozuvlar darajasi; ta'lim standarti, ta'lim to'g'risidagi tegishli hujjatlarni olish uchun shaxs tomonidan erishish kerak bo'lgan daraja. Maktabgacha ta'limda davlat ta'lim standarti ta'lim jarayonini amalga oshirish uchun shartsharoitlarning standartidir. Maktabgacha ta'limning vaqtinchalik standartiga muvofiq, maktabgacha ta'lim tashkilotlarining maqsadi va natijasi ta'lim jarayonini amalga oshirish uchun sharoit yaratishdir. Ta'lim sifatini boshqarish (ta'lim sifati menejmenti) ta'limni boshqarishning umumiy tuzilmasi tarkibiga kiradi. Bunda ta'lim sifati menejmenti rahbarning yakkaboshchiligi hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lgan va amalda o'z samaradorligini ko'rsatgan boshqarishning chiziqli tuzilmasini inkor etmaydi. O'z o'rnida, sifat menejmentining joriy etilishi umumiy boshqaruv samaradorligini sezilarli darajada oshiradi – ta'lim muassasasi rahbari, xodimlari va manfaatdor jamoat tashkilotlari vakillari o'rtasidagi munosabatlarni tartibga soladi. Vazifalarning bajarilish ketma-ketligi, vazifalarning o'zi, bajarish yo'llari, alohida usul va xarakatlarning batafsil tartibi, ta'lim sifatini ta'minlovchi asos sifatida, qabul qilingan boshqaruv qarorlarining samarali ijrosini kafolatlaydi.

Innovatsion ta'lim jarayoni — bu ta'lim-tarbiya jarayonini yangicha yondashuvlar asosida tashkil etish, pedagogik texnologiyalarni amaliyotga tatbiq etish, ta'lim mazmunini modernizatsiya qilish hamda tarbiyalanuvchilarning yosh xususiyatlariga mos ravishda rivojlantiruvchi muhit yaratishdir. MTTda innovatsion ta'lim jarayoni quyidagi yo'nalishlarda namoyon bo'ladi:

Ayniqsa, maktabgacha ta'lim tashkilotida direktor o'rinbosarining faoliyati ta'lim jarayonini sifatli tashkil etish va muvofiqlashtirishda muhim bo'g'in hisoblanadi. Direktor o'rinbosari nafaqat hujjatlar bilan ishlovchi yoki nazorat qiluvchi rahbar sifatida, balki pedagogik jarayonning “ichki yuragi” bo'lib, tarbiyachilar jamoasini yagona maqsad sari yo'naltiruvchi, metodik jarayonlarni rivojlantiruvchi hamda innovatsiyalarni amaliyotga tatbiq etuvchi yetakchi shaxs sifatida namoyon bo'ladi. Shuningdek, direktor o'rinbosari MTTning ta'limiy faoliyatini rejalashtirish, mashg'ulotlar sifatini monitoring qilish, tarbiyachilarning kasbiy o'sishini qo'llab-quvvatlash, ilg'or tajribalarni ommalashtirish hamda ota-onalar bilan hamkorlikni kuchaytirish orqali ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Zamonaviy ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlar alohida o'rin tutadi. Innovatsion ta'lim deganda, ta'lim-tarbiya jarayonini yangi metodlar, texnologiyalar, interaktiv usullar, o'yin orqali o'qitish, STEAM elementlari, raqamli resurslar hamda bolalarning individual ehtiyojlarini hisobga olgan holda tashkil etish tushuniladi. MTTda innovatsion ta'lim jarayonining joriy etilishi tarbiyalanuvchilarning qiziqishini oshiradi, mashg'ulotlarni jonlantiradi, bilimlarni mustahkamlashga yordam beradi hamda bolalarda ijodkorlik, mustaqil fikrlash va muammoli vaziyatlarda yechim topish ko'nikmalarini shakllantiradi. Biroq innovatsion yondashuvlarni samarali joriy etish uchun pedagoglarning metodik tayyorgarligi, rahbarlarning qo'llab-quvvatlashi va boshqaruvning aniq tizimi talab etiladi.

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta‘lim tizimida innovatsion pedagogik faoliyatni tashkil etish va boshqarish ta‘lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biridir. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar, interaktiv metodlar va raqamli vositalardan foydalanish ta‘lim jarayonini yanada samarali tashkil etish imkonini beradi. Bunday yondashuv bolalarning ijodiy fikrlashi, mustaqil qaror qabul qilish qobiliyati hamda ijtimoiy faolligini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Shuningdek, maktabgacha ta‘lim tashkilotida direktor o‘rinbosarining innovatsion boshqaruv faoliyati pedagogik jarayonni muvofiqlashtirish, tarbiyachilar faoliyatini qo‘llab-quvvatlash va ta‘lim jarayonini samarali tashkil etishda muhim o‘rin tutadi. Uning kasbiy kompetensiyasi, liderlik qobiliyati hamda zamonaviy boshqaruv usullarini qo‘llay bilishi MTTda ta‘lim sifati va samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Shu bois maktabgacha ta‘lim tizimida innovatsion yondashuvlarni keng joriy etish, pedagoglarning kasbiy malakasini muntazam oshirish hamda ta‘lim jarayonini zamonaviy boshqaruv mexanizmlari asosida tashkil etish ta‘lim sifatini yanada takomillashtirishning muhim sharti hisoblanadi.

DIREKTOR O‘RINBOSARILARI UCHUN AMALIY TAVSIYALAR

- Tarbiyachilar uchun innovatsion pedagogik texnologiyalar bo‘yicha seminar va treninglar o‘tkazish.
- Mashg‘ulotlarda interaktiv metodlar, o‘yin texnologiyalari va STEAM elementlaridan foydalanish.
- Ta‘lim jarayonini muntazam monitoring va tahlil qilib borish.
- Ilg‘or pedagogik tajribalarni o‘rganish va amaliyotga joriy etish.
- Ota-onalar bilan hamkorlikni kuchaytirish.

- MTTda rivojlantiruvchi va zamonaviy ta'lim muhitini yaratish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. S.X. Dexqonova <https://cyberleninka.ru/journal/n/talqin-va-tadqiqotlar-ilmiy-uslubiy-jurnali-2022>.
2. S.R. Mansurova Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences VOLUME 2 | ISSUE 1 ISSN 2181-1784 Scientific Journal Impact Factor SJIF 2021: 5.423
3. Qurbonov SH, Seytxalilov E. Ta'lim sifatini boshqarish. /T.: "Turon-Iqbol", 2006. 592 b.
4. Total Quality Management – vseobshchee upravlenie kachestvom. – Jurnal "Direktor-Ivanovo", № 1-2 (120-121), yanvar-fevral 2011 g.
5. R.Ishmuhammedov, M.Yo'ldoshev. Ta'lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar (Ta'lim tizimi hodimlari metodistlar, o'qituvchilar, tarbiyachi va murabbiylar uchun o'quv qo'llanma) – T: 2013.
6. Sayidahmedov N. Yangi pedagogik texnologiyalar. - Toshkent: Moliya,

